

WYBRANE USŁUGI FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI ŁAŃCUCHÓW DOSTAW PRZEZ BANKI

Wstęp

Rola, jaką pełnią instytucje finansowe, a zwłaszcza banki, które oferują dostęp do kapitału, staje się coraz większa w kontekście skali wzrostu potrzeb finansowych, jakie generują łańcuchy dostaw dla przedsiębiorstw. Dostarczanie finansowania uczestnikom łańcuchów dostaw przez banki, jest niezwykle ważne, zwłaszcza w czasach niekorzystnej koniunktury, która charakteryzuje się wysokimi kosztami energii i surowców, niekorzystną wartością wskaźnika inflacji oraz rosnącymi stopami procentowymi. Wskutek tego przedsiębiorstwa odczuwają obniżenie się dochodów, a rynek w odpowiedzi na rosnące ceny i koszty reaguje znacznym obniżeniem popytu na produkty i usługi tych przedsiębiorstw. Finansowanie zewnętrzne może być konieczne dla zapewnienia płynności finansowej i ciągłości działania na praktycznie każdym z poziomów realizacji łańcucha dostaw¹.

Głównym celem niniejszego artykułu jest identyfikacja form finansowania przez banki łańcuchów dostaw w postaci kapitału obcego oraz oferowanych gwarancji bankowych, wspierających finansowanie łańcuchów dostaw. Podstawowym problemem do rozwiązania są występujące zakłócenia w płynności zasobów i w dostępie do finansowania łańcuchów dostaw.

Do weryfikacji przyjmuje się hipotezę, która stanowi, że udzielane przez banki finansowanie łańcuchów dostaw oraz gwarancje bankowe, wspierające łańcuchy dostaw, znacząco przyczyniają się do zwiększenia płynności zasobowej tych łańcuchów, zwłaszcza w okresach niekorzystnej sytuacji gospodarczej.

W opracowaniu dokonany zostanie przegląd usług finansowania łańcuchów dostaw, oferowanych przez wybrane banki na polskim rynku. Przedstawione zostanie zaangażowanie banków w finansowanie branż niefinansowych, uczestniczących w łańcuchach dostaw. Porównane zostaną podobieństwa i różnice we wspieraniu płynności łańcuchów dostaw przez kredyt pomostowy i kredyt prefi-

¹ K. Stelmarska, *Bezpieczeństwo finansowe przedsiębiorstw w dobie konsolidacji sektora bankowego w Polsce*, „Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku”, Płock 2015, t. XXII, s. 150–151.

nansowy. Przedstawione zostanie zabezpieczenie bankowe transakcji w łańcuchu dostaw poprzez mechanizm akredytywy dokumentowej oraz różne typy gwarancji bankowych.

W artykule zostanie wykorzystana metoda analizy opisowo-jakościowej oraz metoda analizy porównawczej.

1. Przegląd usług finansowania łańcuchów dostaw, oferowanych przez wybrane banki na polskim rynku

Na rynku polskim oferowane są usługi finansowania łańcuchów dostaw przez banki komercyjne. Na potrzeby niniejszego opracowania wybrano i zestawiono te banki, które w swojej ofercie rynkowej mają co najmniej trzy produkty adresowane do podmiotów łańcucha dostaw i które służą utrzymaniu i/lub poprawie płynności łańcuchów.

Wyselekcjonowane w ten sposób banki działające w Polsce, posiadające w swojej ofercie różne formy gwarancji i finansowego wsparcia dla łańcuchów dostaw przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Usługi finansowania łańcuchów dostaw, oferowanych na polskim rynku przez wybrane banki

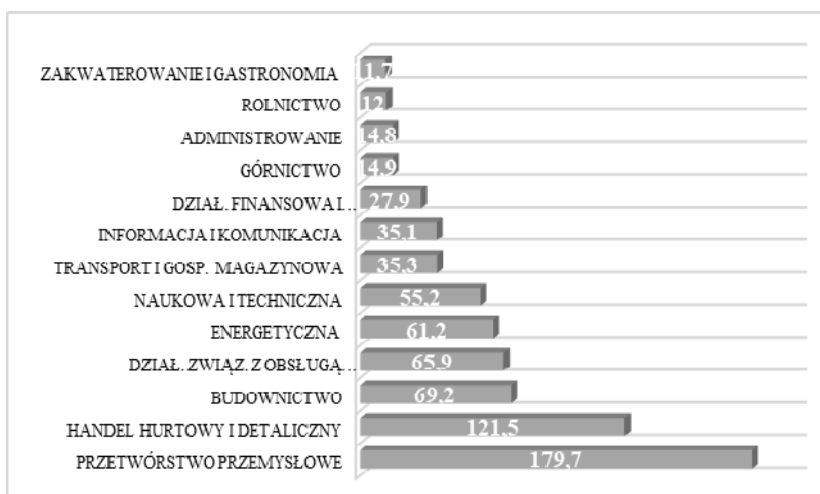
Wybrane usługi finansowania łańcuchów dostaw przez banki	Nazwa banku
Prefinansowanie	Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Pekao SA, Santander Bank Polska SA, PKO Bank Polski SA, ING Bank Śląski SA, mBank SA
Gwarancje bankowe	Bank Gospodarstwa Krajowego, Bank Pekao SA, PKO Bank Polski SA, ING Bank Śląski SA, Santander Bank Polska SA, Alior Bank SA, mBank SA
Kredyty pomostowe	ING Bank Śląski SA, PKO Bank Polski SA, Alior Bank SA
Akredytywy dokumentowe	Bank Pekao SA, Santander Bank Polska SA, PKO Bank Polski SA, Bank Millennium SA, Credit Agricole Bank Polska SA, BNP Paribas Bank Polska

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ofert banków z ich stron internetowych wg stanu na dzień 31 stycznia 2023 r.

Jak wynika z tabeli 1 prawie wszystkie większe banki obecne na rynku polskim oferują pomoc w finansowaniu łańcuchów dostaw. Oferta ta obejmuje przede wszystkim udzielanie kredytów pomostowych, zaangażowanie w prowadzeniu akredytywy a także w prefinansowaniu przedsięwzięć dostawczych czy inwestorskich a nawet udzielanie przedsiębiorstwom gwarancji np. w kontekście kredytów kupieckich bądź należności. Literatura przedmiotu potwierdza

także, że finansowanie przez banki może przybierać różne formy, co dotyczy zarówno rynku krajowego, jak i rynku międzynarodowego.

Zaangażowanie banków komercyjnych w finansowanie branż sektora niefinansowego, uczestniczących w łańcuchu dostaw obrazuje rysunek 1, oparty na danych Komisji Nadzoru Finansowego, sprawującej nadzór także nad bankami.

Rysunek 1. Zaangażowanie banków komercyjnych w finansowanie branż sektora niefinansowego, uczestniczących w łańcuchach dostaw w 2021 r. (w mld zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Załącznik 1. Informacja na temat zaangażowania banków komercyjnych w finansowanie poszczególnych branż według stanu na koniec grudnia 2021 r. oraz ewolucja zaangażowania w latach 2016–2021, Komisja Nadzoru Finansowego, Warszawa 2022, s. 3.

Jak widać na rysunku 1, w 2021 r. bankowe finansowanie dla branży przetwórstwa przemysłowego wyniosło aż 179,7 mld zł, dla sektora handlu hurtowego i detalicznego 121,5 mld zł, a dla branży związanej z działalnością transportową i gospodarką magazynową 35,3 mld zł.

Finansowanie bankowe jest niezwykle ważne dla przedsiębiorstw z szeroko rozumianej branży transportowej, gdyż bardzo często wymagają one wysokich nakładów finansowych i obciążone są wysokim ryzykiem, charakterystycznym dla ich działalności w roli przewoźników i spedytorów na rynku międzynarodowym. Możliwość skorzystania z bezpiecznego i stabilnego źródła finansowania, oferowanego przez banki, usprawnia przepływ zasobów w łańcuchu dostaw zwiększając jego konkurencyjność a także korzystnie wpływa na rozwój całej gospodarki kraju i jej powiązań z zagranicą.

2. Bankowy kredyt pomostowy i kredyt prefinansowy – podobieństwa i różnice we wspieraniu płynności łańcuchów dostaw

Zarówno bankowy kredyt pomostowy jak kredyt prefinansowy należą do tego rodzaju finansowania, które zapewnia uczestnikom łańcucha dostaw tymczasowe zachowanie płynności do momentu nadejścia planowanego finansowania właściwego / zasadniczego w przyszłości. W przypadku kredytu pomostowego następuje udostępnienie przez bank środków finansowych jeszcze przed udzieleniem przez tenże bank tzw. kredytu o charakterze zasadniczym (inwestycyjnego, handlowego lub obrotowego), który zostanie zawarty w przyszłości². Zaś kredyt prefinansowy polega na udostępnianiu przez bank środków finansowych na poczet realizowanych przedsięwzięć dostawczych i zakupowych, zanim jeszcze wpłyną środki od kontrahentów lub zanim jeszcze upłynniony zostanie, jakiś składnik własnych aktywów.

Kredyt typu pomostowego udzielany jest na krótki okres (maksymalnie do 12 miesięcy), tj. do czasu otrzymania przez kredytobiorcę należności od kontrahenta, lub do czasu otrzymania kolejnej transzy na realizację projektu unijnego albo otrzymania pożyczki. Z reguły zobowiązanie wynikające z wcześniej zawartej umowy kredytu pomostowego regulowane jest za pomocą później otrzymanych środków finansowych, uzyskanych dzięki zawarciu umowy o kredyt zasadniczy. Przedsiębiorstwo najbardziej narażone jest na obniżanie wartości pozostających w jego dyspozycji zasobów, w tym rezerw własnych środków finansowych czy innych aktywów o wysokiej płynności w czasie pogorszenia koniunktury. Zwiększają się natomiast często w takiej sytuacji zaległe lub przeterminowane należności ze względu na niewypłacalność nabywców. Z drugiej strony przedsiębiorstwo narażone jest na pogorszenie warunków płatniczych od dostawców ze względu na nagłe wzrosty kosztów surowców, aż do utraty stabilności finansowej. Czas otrzymania środków z kredytu pomostowego jest o wiele krótszy niż w przypadku innych form pozyskiwania finansowania na podstawie innych rodzajów umów kredytowych, zawieranych z bankiem. Zaleta w ocenie kredytobiorców przeważa nawet tą niedogodnością, że kredyt pomostowy cechuje wyższe od innych form kredytowania oprocentowanie. Kierunki wykorzystania kredytów pomostowych przez uczestnika łańcucha dostaw mogą być wielorakie. Przykładem może być atrakcyjna oferta zakupu nieruchomości w postaci nowego magazynu, który znacznie usprawniłby działanie łańcucha dostaw, skracając go. Kredyt pomostowy może też zostać przeznaczony na pokrycie luki w budżecie przedsiębiorstwa, wywołanej nagłym zmniejszeniem popytu na jego produkty i usługi.

² *Kredyt bankowy jako źródło finansowania działalności*, Narodowy Bank Polski, Rzeszów 2015, s. 25.

Podsumowując, dzięki kredytowi pomostowemu przedsiębiorstwo posiada szybki dostęp do napływu niezbędnej gotówki, przez co łańcuch dostaw jest narażony w mniejszym stopniu na zagrożenia, których negatywne konsekwencje mogą odbić się na wartości i/ lub ciągłości łańcucha dostaw, a więc również na wszystkich innych, niż tylko analizowane przedsiębiorstwo, jego uczestnikach.

Należy stwierdzić, że kredyty pomostowe to niezwykle przydatne źródło finansowania dla przedsiębiorstw, zwłaszcza w nagłych, niekorzystnych dla ich funkcjonowania sytuacjach, wynikających m. in. z okresowej niewypłacalności kooperantów.

Kredyty prefinansowe podobnie jak niektóre pomostowe mają charakter obrotowy, ale ich zadaniem jest dostarczenie kredytobiorcy niezbędnych mu środków finansowych do dalszych procesów produkcyjnych, zakupu surowców na bieżące potrzeby ale także dla tworzenia rezerw surowców trudno dostępnych czy też zrealizowania dostawy, w okresie kiedy dostawca nie otrzymał jeszcze zapłaty za poprzednią transakcję. Zabezpieczeniem tego rodzaju kredytu dla banku są należności, które kredytobiorca ma otrzymać w przyszłości, potwierdzone za pomocą różnego rodzaju zaświadczeń w postaci gwarancji bankowej, akredytyw dokumentowych czy też polis ubezpieczeniowych.

Reasumując, kredyty prefinansowe są bardzo dobrym rozwiązaniem, zwłaszcza w sytuacjach, w których przedsiębiorstwo nie posiada wystarczających środków własnych na płynne funkcjonowanie łańcucha dostaw w danym momencie i jednocześnie stoi przed koniecznością wywiązywania się z terminowych dostaw wobec swoich klientów. Dzięki zapewnieniu stabilności przepływu towarów oraz procesów produkcyjnych, prefinansowanie w skuteczny sposób przyczynia się do zwiększenia płynności zasobów i konkurencyjności łańcuchów dostaw.

3. Zabezpieczenie bankowe transakcji w łańcuchu dostaw w postaci akredytywy i gwarancji bankowej

Bezpieczeństwo transakcji zawieranych przez uczestników łańcuchów dostaw zwiększają istotnie oferowane przez banki usługi akredytywy i gwarancji bankowych (tab. 1). Za pomocą akredytywy można rozliczać międzynarodowe i krajowe kontrakty handlowe między uczestnikami łańcucha dostaw. Otwarcie akredytywy oznacza, że bank kupującego zobowiązuje się (bez możliwości odwołania³), że zapłaci sprzedającemu, gdy ten (za pośrednictwem swojego banku)

³ Biorąc pod uwagę kryterium możliwości odwołania akredytywy przez instytucję bankową, wyróżnia się akredytywy odwołalne (czyli takie, które bank może unieważnić nie posiadając zgody profidenta) oraz nieodwołalne (których uchylenie jest możliwe wyłącznie w przypadku uzyskania zezwolenia beneficjenta). Zauważyć przy tym należy, że profitent i beneficjent akredytywy to zwykle ten sam podmiot, który zleca otwarcie akredytywy swojemu bankowi.

zaprezentuje dokumenty ściśle zgodne z ustalonymi warunkami (np. dowody dostawy, faktury, dowody odbioru, świadectwa jakości etc.). Formy zabezpieczenia umożliwiane przez gwarancję bankową też są wielorakie, ponieważ może być ona stosowana na każdym etapie łańcucha dostaw. Jednak zawsze gwarancja bankowa stanowi zobowiązanie się banku do uregulowania zobowiązań finansowych w przypadku niedotrzymania warunków umowy przez którąkolwiek ze stron.

Pod pojęciem akredytywy (ang. *Letter of credit*) rozumiane jest dowolne pismo wystawione przez bank, które uprawnia dany podmiot (dane przedsiębiorstwo) do pobrania wskazanej w tym dokumencie ilości (wartości) środków finansowych, po spełnieniu konkretnych warunków.

Rozróżnia się akredytywę przenośną (w przypadku której, jej realizatorem może być wyłącznie strona w niej wskazana) oraz nieprzenośną (możliwość wypłaty środków określonych w akredytywie jest możliwa nie tylko przez wskazanego w niej beneficjenta, ale także przez inne podmioty). Istnieje również tzw. akredytywa czysta, która cechuje się brakiem jakichkolwiek warunków, które strona upoważniona do wypłaty musi spełnić, aby podjąć wskazane w akredytywie środki finansowe. Typem akredytywy wykorzystywanym w handlu zagranicznym jest akredytywa dokumentowa. Stanowi ona pisemne zobowiązanie się banku reprezentującego importera, do spłaty zobowiązania wobec eksportera, jeśli ten wywiąże się z dostarczenia dokumentów (które reprezentują towar, w tym usługę finansowania) na określonych w akredytywie warunkach i wznaczonym w niej terminie.

Innymi, możliwymi przedmiotami akredytywy są również zobowiązania do zrealizowania innych warunków (nie tylko wiążących się z regulacją zobowiązań finansowych), jednak należy zaznaczyć, że rola, którą pełni bank jako uczestnik tego rodzaju transakcji, jaką jest akredytywa, ogranicza się zawsze do analizy porównawczej dokumentów będących jej przedmiotem. Aby uniknąć sporów wynikających z różnych systemów prawnych w różnych państwach zaleca się zawarcie w akredytywie jasnych i czytelnych warunków określających prawa i obowiązki obu zainteresowanych stron, co regulowane jest przez dokument określany jako Jednolite Zwyczaje (Kodeks Jednolitych Praktyk Handlowych), stworzony przez Międzynarodową Izbę Handlową z siedzibą w Paryżu. Po stronie banków uczestniczących w transakcji akredytywy dokumentowej leży gruntowne zbadanie, czy wszystkie dokumenty, które zostały w niej zawarte są wykonane z zachowaniem odpowiednich standardów zgodnych z Jednolitymi Zwyczajami. Bank nie odpowiada jednak za ryzyko sfałszowania dokumentów, za wadliwość towaru, którego akredytywa dotyczy, czy też za nie dotrzymanie innych warunków nie uwzględnionych w akredytywie. Akredytywa dokumentowa znajduje zastosowanie zwłaszcza w międzynarodowych łańcuchach dostaw, w których ich uczestnicy nie mają możliwości kontaktowania się ze sobą

w sposób bezpośredni, przy czym istnieje realne zagrożenie nie odzyskania wysłanych przez sprzedawcę produktów, a w kraju kupującego sprzedający nie posiada możliwości na sądowe dochodzenie uregulowania należnej mu zapłaty.

Podsumowując, akredytywa zwiększa bezpieczeństwo transakcji w przypadku obu uczestniczących w niej stron (i obu banków reprezentujących te strony), jednak jej wadą jest duży stopień skomplikowania a także czasochłonność, związana z przekazywaniem dokumentów w formie papierowej pomiędzy obu stronami za pomocą banków⁴. Obecnie zachodzące procesy cyfryzacji znakomicie ten proces upraszczają i otwierają nowe perspektywy w zakresie użyteczności i popularności akredytywy dokumentowej.

W łańcuchu dostaw gwarancja bankowa pełni funkcję zabezpieczającą, która chroni wszystkich jego uczestników – ochroną gwarancji objęci mogą zostać zarówno uczestnicy biorący udział w dystrybucji produktów czy usług jak i ci, którzy biorą udział w ich produkcji. Wśród rodzajów gwarancji bankowych zabezpieczających łańcuch dostaw wymienia się gwarancje dobrego wykonania umowy, zwrotu zaliczki czy też gwarancję zabezpieczającą zapłatę. Pierwsza z nich, czyli gwarancja dobrego wykonania umowy (kontraktu), ma za zadanie zapewnienie poprawnego jej wykonania/ dostarczenia produktu lub usługi, zgodnie z zawartymi w kontakcie ustaleniami oraz wymaganiami jakościowymi. Gwarancja zwrotu zaliczki natomiast wykorzystywana jest w łańcuchu dostaw w sytuacjach, w których strona zamawiająca produkt czy usługę jest zobligowana do uiszczenia wcześniejszej częściowej opłaty (zaliczki) na rzecz jej dostawcy, w celu rozpoczęcia przez niego realizacji przedmiotu umowy. Gwarancja ta chroni wpłaconą przez zamawiającego zaliczkę w przypadku zaistnienia sytuacji, w której strona będąca dostawcą nie wywiąże się prawidłowo lub wcale z otrzymanego zlecenia – wtedy to wpłacone wcześniej środki na poczet zaliczki ulegają zwrotowi. Na podobnej zasadzie opiera swoje działanie gwarancja, której celem jest zabezpieczenie zapłaty za dostarczony produkt lub usługę. Jej zastosowanie jest przydatne szczególnie w sytuacjach, w których istnieje duże ryzyko nieuregulowania zapłaty, do których zalicza się m.in. transakcje międzynarodowe, w przypadku których dodatkowym utrudnieniem są różnice kulturowe czy te dotyczące przepisów prawnych, wybuchu niepokojów społecznych lub innych nieoczekiwanych zdarzeń. Gwarancja zabezpieczenia zapłaty pozwala na uzyskanie odszkodowania od banku, jako podmiotu udzielającego gwarancji na poczet niezyskanej zapłaty, dzięki czemu możliwe jest uniknięcie długich i kosztownych postępowań na drodze sądowej⁵.

⁴ D. Marciniak-Neider, *Nowa forma rozliczeń międzynarodowych – bankowe zobowiązania płatnicze*, „Folia Oeconomica”, 2015, vol. 6 (316), s. 90–91.

⁵ J. Górecki, *Umowa gwarancji w prawie prywatnym międzynarodowym*, „Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego”, 2012, nr 10, s. 36.

Podsumowanie

Z przeprowadzonych w opracowaniu rozważań dotyczących usług finansowania działalności łańcuchów dostaw przez banki wynika, że zaangażowanie banków nie ogranicza się tylko do tradycyjnego pośrednictwa finansowego świadczonego przez nie uczestnikom tych łańcuchów. Banki wychodzą ze swoją ofertą usług poza tradycyjne czynności, takie jak zakładanie i prowadzenie konta, jak rejestracja wpływów i wydatków, jak rozliczanie transakcji czy proste kredytowanie.

Osiągnięto postawiony cel i w wyniku analizy ofert banków zidentyfikowano najistotniejsze formy finansowania przez banki łańcuchów dostaw w postaci kapitału obcego oraz oferowanych gwarancji bankowych, wspierających finansowanie łańcuchów dostaw.

Na podstawie wyników analizy można sformułować kilka interesujących wniosków. Przegląd usług finansowania działalności łańcucha dostaw przez banki dowodzi, że stały się one warunkiem zachowania ciągłości dostaw, bezpieczeństwa zawieranych w ramach łańcuchów dostaw transakcji a nade wszystko warunkiem poprawy płynności zasobowej, w tym finansowej wszystkich uczestników tych łańcuchów. Zagrożenie przerwaniem ciągłości łańcucha dostaw poprzez utratę płynności któregokolwiek z jego uczestników zmniejszone zostaje dzięki tak aktualnym i oryginalnym rozwiązaniom produktowym banków jak prefinansowanie czy jak kredyt pomostowy, które dostępne są nawet dla tych uczestników łańcucha dostaw, którzy czasowo utracili swoją pełną zdolność kredytową lub nie mają jeszcze historii kredytowej.

Powrót do nie nowego już rozwiązania, jakim jest akredytywa dokumentowa, dzięki postępującej cyfryzacji transakcji łańcucha dostaw i digitalizacji dokumentów, przynosi uczestnikom nowe korzyści poprzez przeniesienie odpowiedzialności za terminowość, rzetelność w regulowaniu należności za dobrą jakościowo, dobrze udokumentowaną i rzetelną robotę, na oba współpracujące banki, reprezentujące obie strony kontraktu. Banki jawią się, jako instytucje zaufania publicznego, od których zależy powodzenie w zachowaniu ciągłości i bezpieczeństwa łańcucha dostaw, na czym zależy wszystkim jego uczestnikom a nie tylko stronom jednej transakcji.

Nie utraciła swojego znaczenia żadna z form udzielanych gwarancji bankowych, choć są one od dawna znane i wykorzystywane do zabezpieczania transakcji. Jak wynika z analizy, umiędzynarodowienie łańcuchów dostaw rodzi zwiększone zapotrzebowanie na różne typy gwarancji bankowych zgłaszane przez ich uczestników.

Powyższe wnioski sformułowane na podstawie wyników analizy potwierdzają wysokie i różnorodne zaangażowaniu się banków finansowe i zabezpieczające, co pozwala pozytywnie zweryfikować postawioną we Wstępie hipotezę.

W wymiarze wartościowym wg dostępnych statystyk jest to zaangażowanie dla sektora handlu hurtowego i detalicznego na poziomie 121,5 mld zł, a dla branży związanej z działalnością transportową i gospodarką magazynową 35,3 mld zł w roku 2021.

Sformułowany we Wstępie problem nie został wprawdzie w pełni rozwiązany ale wyniki analizy wskazują wyraźnie na jego złagodzenie, bowiem dzięki usługom finansowania łańcuchów dostaw przez banki zakłócenia w płynności zasobów są mniejsze a dostęp do finansowania łańcuchów dostaw kapitałem obcym, przede wszystkim bankowym w warunkach niekorzystnej sytuacji gospodarczej jest lepszy, nawet w sytuacji czasowej utraty zdolności kredytowej uczestnika.

Z punktu widzenia uczestnika łańcucha dostaw, każda forma wsparcia podejmowana przez banki i analizowana w niniejszym artykule jest bardzo pożądana, wzmacniająca oraz korzystna dla wszystkich jego uczestników.

Bibliografia

- Górecki J., *Umowa gwarancji w prawie prywatnym międzynarodowym*, „Problemy Prawa Prywatnego Międzynarodowego” 2012, nr 10.
- Marciniak-Neider D., *Nowa forma rozliczeń międzynarodowych – bankowe zobowiązania płatnicze*, „Folia Oeconomica” 2015, vol. 6(316).
- Kredyt bankowy jako źródło finansowania działalności*, Narodowy Bank Polski, Rzeszów 2015.
- Stelmarska K., *Bezpieczeństwo finansowe przedsiębiorstw w dobie konsolidacji sektora bankowego w Polsce*, „Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku”, Płock 2015, t. XXII.
- Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Załącznik 1. *Informacja na temat zaangażowania banków komercyjnych w finansowanie poszczególnych branż według stanu na koniec grudnia 2021 r. oraz ewolucja zaangażowania w latach 2016–2021*, Komisja Nadzoru Finansowego, Warszawa 2022.

Streszczenie

Głównym celem niniejszego artykułu jest identyfikacja form finansowania przez banki łańcuchów dostaw w postaci kapitału obcego oraz oferowanych gwarancji bankowych, wspierających finansowanie łańcuchów dostaw. Podstawowym problemem do rozwiązania są zakłócenia w płynności zasobów i w dostępie do finansowania łańcuchów dostaw w warunkach niekorzystnej sytuacji gospodarczej. W opracowaniu dokonano przeglądu usług finansowania łańcuchów dostaw, oferowanych przez wybrane banki oraz przedstawiono zaangażowanie banków w finansowanie branż niefinansowych, uczestniczących w łańcuchach dostaw. Porównano podobieństwa i różnice we wspieraniu płynności łańcuchów dostaw przez kredyt pomostowy i kredyt prefinansowy. Przedstawiono zabezpieczenie bankowe transakcji w łańcuchu dostaw poprzez mechanizm akredytywy dokumentowej oraz różne typy gwarancji bankowych. Wnioski sformu-

mułowane na podstawie wyników analizy potwierdzają wysokie i różnorodne zaangażowanie się banków: finansowe i zabezpieczające łańcuchy dostaw.

Słowa kluczowe: łańcuchy dostaw, usługi finansowania przez banki, płynność zasobów

SELECTED SERVICES FOR FINANCING SUPPLY CHAIN

Summary

The main objective of this article is to identify the forms of financing by banks for supply chains in the form of debt capital and offered bank guarantees that support supply chain financing. The fundamental problem to be solved is the disruptions in resource liquidity and access to supply chain financing in unfavorable economic conditions. The study reviews the supply chain financing services offered by selected banks and presents the involvement of banks in financing non-financial industries participating in supply chains. Similarities and differences in supporting supply chain liquidity through bridge loans and pre-financing loans are compared. The article presents the bank security of transactions in the supply chain through the mechanism of documentary letters of credit and various types of bank guarantees. The conclusions formulated based on the analysis results confirm the high and diverse engagement of banks in financing and securing supply chains

Keywords: supply chains, banking services for financing, resource liquidity